

بررسی مبانی فقهی ضمان استیفا

حجه الاسلام دکتر سید مصطفی محقق داماد*

مریم اسماعیلی**

چکیده

موضوعات مورد بررسی در این مقاله عبارتند از:

تاریخچه ضمان، اقسام ضمان در اصطلاح فقهی و حقوقی، معنای ضمان قهری، تداخل قلمرو ضمان قهری و عقدی، پیشینه تاریخی استیفا، معنای استیفا، ماهیت استیفا، مصداق‌های استیفاء انواع استیفاء، شرایط ایجاد الزام به پرداخت اجرت‌المثل، مفهوم ایفای ناروا، آثار ایفای ناروا، مفهوم دارا شدن غیر عادلانه، شرایط قاعده دارا شدن غیر عادلانه، مفهوم قاعده فقهی، قاعده «مایضمن...»، مبانی فقهی قاعده «مایضمن...»، قاعده احترام، مستندات قاعده احترام، مجرای قاعده احترام، قاعده ضمان ید، تقسیم‌بندی ضمان منافع عین مغضوبه، وجه تمایز حکم منافع مستوفات با حکم منافع غیرمستوفات، تفاوت ضمان ید با استیفاء مورد بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی

ضمان، ضمان قهری، ضمان عقدی، استیفاء، استیفاء مشروع، استیفاء نامشروع، ایفای ناروا، دارا شدن غیر عادلانه.

* استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی.

** فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد رشته فقه و مبانی حقوق دانشکده الهیات و معارف اسلامی واحد تهران شمال.